

Kırmızıyı Görmek: Titian Daha İyisini Bilemeyecek Kadar Genç miydi?¹

Beverly Louise Brown

Çeviren: Neslihan Uçar Kartoğlu

Su anda Antwerp'te bulunan, Baf piskoposu Jacopo Pesaro'yu ve Papa VI. Alexander'ı Aziz Peter'in önünde gösteren resim bazen Titian'ın en eski tablosu olarak anılır (Resim 1). Bu iddiayı destekleyecek hiçbir belgesel kanıt olmamasına rağmen Venedikli bir asilzade olan Pesaro ile kötü niyetli ve kurnaz Borgia papası Alexander'ı birbirine bağlayan tarihsel durumlar iyi belgelenmiştir.¹ Kısaca, papa, Pesaro'yu 1502 ilkbaharında papalık donanmasının *nuntio et commissario*'su [görevlendiren kişi] olarak atamıştır. O yılın Ağustos ayında Pesaro, Türklere karşı yapılan bir savaşta kardinaller kurulunda rol almış; Venedikliler'in İyonya Adası Santa Maura'yı, yani bugünkü Lefkada'yı yeniden ele geçirmelerinde yardımcı olmuş ve kaleye papalık bayrağını kendi dikmiştir. Titian'ın tablosunda, hem Borgia arması hem de Pesaro ailesi armaları ile süslenmiş papalık bayrağı, Jacopo ve Alexander tarafından birlikte Aziz Peter'a sunulur. Konstantin'e kadar uzanan onurlu bir

¹ Beverly Louise Brown'un 2015 yılında kaleme aldığı "Seeing Red: Was Titian Too Young to Know Better?" makalesinin çevirisidir.

Resim 1:

Titian, "Jacopo Pesaro and Pope Alexander VI before Saint Peter", Yak. 1511-1513, Tuval üzerine yağlıboya, 147x188 cm, Antwerp, Koninklijk Museum voor Schone Kuñsten, envanter 357.

bildirmiştir.³⁶ Heykel, neredeyse yarım yüzyıl boyunca yeni konumunda kalmış ve ayaklarını öperek elde edilen bağışlarla ünlenmiştir. Bronz heykelin, bağışların verilmesi için bir papalık temsilci olarak statüsü, şüphesiz ki gerçekçi görünümüyle daha da yükseltilmiştir. Son teknik analizler de heykelin yüzünün, ellerinin ve drapelerinin yanı sıra tüm süs unsurlarının çok renkli olduğunu gösterir.³⁷ Tunığının ne renk olduğunu söylemek mümkün olmasa da Aziz Peter kesinlikle kırmızı bir pelerin giymektedir. Gugliemus Durandus'a göre kırmızı renk özellikle papalıkla ilişkilendirilir. 13. yüzyılın sonlarına doğru dini cüppeler üzerine yazarken, papanın her zaman bir şefkat simgesi ve takipçileri için hayatını feda etmeye hazır olduğunu bir işareti olarak kırmızı bir pelerin giydiğini belirtir.³⁸ Heykelin hakikiliği, Aziz Peter ve Aziz Paulus'un bayramında ona tam pontifikaller giydirildiğinde on kat artmış olmalı idi; bu ritüel günümüzde hala 29 Haziran'da uygulanmaktadır.³⁹

Titian'ın tablosunda Jacopo Pesaro ve Papa VI. Alexander, Aziz Peter'in ayağını öpmezler, ancak Arnolfo di Cambio'nun ünlü heykeline oldukça benzeyen, kırmızılar giymiş bir figürün önünde dururlar. Aziz Peter'in, Kilise'nin ilahi olarak onaylanmış otoritesini temsil etmesi nedeniyle papalık kırmızısıyla gösterildiği ileri sürebilir. Bu yetki, kendisine sunulan kırmızı ve altın renkli papalık sancağıyla vurgulanır. Eusebius'a göre, 312 yılındaki Milvian Köprüsü savaşından önce Konstantin, göklerde üzerinde 'in hoc signo vinces' [bu işaretle fethedeceksin] yazan bir haç hayali görmüştür. O gece rüyasında, işaretin düşmanlarına karşı bir koruma olarak yeniden yerleştirilmesi gerektiği

Çeşitli renk kombinasyonları arasındaki salınımı, kısmen, genel görsel etkiyi artırmak için renk uyumlarının bilinçli olarak harmanlandığı veya kontrastlandığı estetik bir seçim gibi görünür.

konusunda ona gelmiştir. Savaşa taşıdığı vexillum veya bayrak üzerinde işlenmiş olan haç, sadece ilahi koruma değil, aynı zamanda zafer sağlamıştır.⁴⁰ Konstantin'in vizyonu Hristiyan gücünün arketipik amblemi ve haçlı savaşçıların sloganı haline gelmiştir. En azından 11. yüzyıldan itibaren papalar, askeri seferlere liderlik eden savaşçılara kişisel olarak özel kutsanmış sancaklar hediye etmiştir. I. Alexander (1061-1073), vasiyeti sırasında üç *vexilla* sunmuş; bunlardan biri İngiltere'nin Norman istilasından önce William the Conqueror'a verilmiş ve Bayeux Halısı'nda iki kez tasvir edilmiştir.⁴¹ Papa tören ustası Johann Burchard (yaklaşık 1450-1506), VI. Alexander'ın oğlu Juan ve Urbino dükü Guidobaldo da Montefeltro'nun, Roma'nın kuzeyindeki bölgeyi ele geçirmek için başladıkları sefere çıkmadan önce 23 Ekim 1496'da Aziz Peter Bazilikası'na geldiklerini ve kilisenin armalarını taşıyan bir bayrak aldıklarını detaylı bir şekilde anlatmaktadır.⁴²

Capitano generale del mar [deniz kuvvetleri genel komutanı] olarak görev yapanlar için Venedik'te de benzer yatırımlar yapılmıştır. Temmuz 1500'de Senato Benedetto Pesaro'yu göreve atadığında,